
De geestelijke mens (2)

Vlees en geest

J.G.Bulthuis

Verborgen voor het oog der wereld en dwars door de ontwikkeling van de mensheid heen, voltrekt zich, als een geheimenis, het proces van de vorming van geestelijke mensen Gods. Jezus zelf is de eerste en grootste onder hen. Tevens is Hij de grondlegger, de zaaiër, de leidsman en voleinder van hen. Dezen zullen in de eindtijd mogen en kunnen uitgroeien tot zonen Gods. Deze heerlijke roeping komt - onder het stof van vele eeuwen vandaan - in deze tijd opnieuw en uitnodigend tot ons (Hebr.3:1). Het vervolgen van die hoge weg vraagt wel om kennis en bewustwording van de geestelijke zaken. Graag willen wij met elkaar hierin toenemen en volwassen worden. Een belangrijk aandachtspunt is dan zeker datgene wat de bijbel ons leert over die geestelijke mens. In dit artikel konsentreren we ons op de begrippen vlees en geest.

Eigen hemel

In het kader van onze bewustwording van de onzienlijke dingen beschreven wij de vorige keer onze eigen, privé hemel. Er kan nu aan toegevoegd worden dat waar mensen heel nauw met elkaar omgaan en lief en leed delen er sprake is van een gedeeltelijk- gezamenlijke hemel. Voorbeelden zijn: de hemel van een echtpaar, van het gezin en de hemel van de plaatselijke gemeente. Als mensen wederzijds betrokken zijn bij elkaars leven bouwen ze ongemerkt een gezamenlijke hemel op. Dit 'ongemerkt' zal echter moeten overgaan in 'bewust'. Wie samen de weg van Jezus willen gaan - en dat is de weg door de hemelen (Hebr.4:14) -, zullen zich meer en meer bewust dienen te zijn van alles wat zich daar afspeelt. En dat zowel van het rijk Gods (Ef.1:3) als van de vijand (2 Cor.2:10b,11).

Vlees en geest

Daar wij nu volgens Filippenzen 3:20a burgers van een rijk in de hemelen zijn, zullen wij ons bezig houden met dat rijk en met die hemelen, dus met de geestelijke dingen. Onze wandel is in de hemel (Op.19:14), onze schatten zijn in de hemel (Ef.1:3), onze strijd is in de hemel (Ef.6:12) en onze uiteindelijke bestemming is in de hemel (2 Tim.4:18b).

Om dat te kunnen is het absoluut noodzakelijk een 'geestelijk christen' te zijn. Deze uitdrukking staat tegenover 'vleselijk christen'. Het gaat dus niet om de tegenstelling gelovige - ongelovige, maar om twee soorten gelovigen binnen de gemeente (gezin, kring), binnen één hemel. Vlees en geest zijn nieuwtestamentische begrippen waar vooral Paulus over schrijft. Ze bedoelen een bepaalde wijze van benadering en uitvoering van het christenzijn aan te duiden die onder gelovigen gevonden wordt. Het handelt hier dus beslist niet om abstracte of theoretische maar om praktische zaken. Vlees en geest zijn twee visies die hun daadwerkelijke en zichtbare uitwerking hebben voor de dagelijkse wandel van gelovigen. Waar twee christenen, een vleselijk en een geestelijk ingestelde, met elkaar optrekken, ontstaat het grote probleem dat die twee elkander niet verdragen, verstaan, pakken (Rom.8:5,7; 1 Cor.2:13,14; Gal.5:17). Uitgaande van de gunstigste positie dat beiden enkel goede bedoelingen hebben, is het toch onmogelijk een gelijk span te vormen in de geestelijke wereld, je gezamenlijke hemel.

Ten tweede blijkt uit het evangelie dat het 'vleselijke' overduidelijk wordt afgewezen en veroordeeld, onder andere vanwege het feit dat op die wijze het doel Gods nooit bereikt kan worden (Rom.8:8). Omdat er echter geestelijke vijanden zijn die het gemunt hebben op allen die God en zijn plan ernstig nemen, is helaas al heel vroeg binnen het volk van God die 'vleselijke' stroming onder gelovigen ontwikkeld en gepraktiseerd. Tot op deze dag. Te meer dus een aktueel onderwerp voor ons eigen leven en onze gemeenten.

Vlees

Omdat de bijbel over vlees en geest, vleeselijk en geestelijk spreekt, zullen wij binnen het raam van ons onderwerp ook beide aspecten behandelen. Dit scherpt nog meer de bedoeling van de studie aan: begripsvorming over de geestelijke christen.

De woord 'vlees' is moeilijk in één zin te definiëren. Het tracht een denk-en leefwijze van een christen aan te geven die sterk natuurlijk, aards gericht is en beïnvloed wordt door boze geesten. Om het een en ander duidelijk toe te lichten maken we gebruik van een vierdeling van het gebied waar 'vlees' zich doet gelden:

1. lichamelijk
2. innerlijk
3. sociaal
4. religieus.

Dit laatste aspect - religieus - speelt een belangrijke rol. Als het gaat om de wijze waarop men als christen dient te handelen en wandelen om tot het einddoel des geloofs te komen, blijkt dat hij zich zal moeten hoeden voor een vleeselijke benadering en aanpak. Wij zullen dit punt eveneens het hoofdaksent geven.

In de bespreking van bovengenoemde punten biedt een zwart-wit tekening de meeste duidelijkheid. Voor vele gelovigen geldt echter dat er slechts op bepaalde sectoren in hun bestaan 'vleeselijk' functioneren voor komt. Zoals omgekeerd gesteld kan worden dat 'geestelijke' gelovigen in deze tijd ook niet in alle delen toe zijn aan de maat van de wasdom der volheid van Christus (Ef.4:13b). We leven immers nog steeds in de genadetijd, de fase om te ontkomen aan alles wat vleeselijk, verouderd, achterhaald, verkeerd, onnuttig, zondig, ziek en ten dele is. Om te komen tot de openbaring van de geestelijke, volwassen, volmaakte, herstelde, geheiligde, vernieuwde en volledige mens Gods. Ook voor hier en nu geldt dat een ieder de hand in eigen boezem steekt om te komen tot het verkrijgen van de zaligheid door onze Here Jezus Christus (1 Thess.5:9b). Vanuit en in liefde willen wij met elkaar de weg der waarheid gaan en vrijmoedig elkander aanvuren.

Lichamelijk

Ten aanzien van 'vleselijk' leven in en met het lichaam geeft de bijbel een aantal voorbeelden en adviezen. Hieronder volgen er enige:

- * ...onthoudt u van de vleselijke begeerten, die strijd voeren tegen uw ziel...(1 Petr.2:11),
- * ...vooral hen, die, begerig naar onreinheid, het vlees volgen...(2 Petr.2:10),
- * Want wie Christus Jezus toebehoren, hebben het vlees met zijn hartstochten en begeerten gekruisigd (Gal.5:24),
- * Het is duidelijk wat de werken van het vlees zijn: hoererij, onreinheid, losbandigheid,...dronkenschap, brasserijen...(Gal.5:19,20).
- * Uw sieraad zij niet uitwendig in het vlechten van haar, het omhangen van goud of het dragen van gewaden (1 Petr.3:3).

Hier wordt o.a. gewezen op een onmatig en onzuiver begeerteleven in eten en drinken, sex en genot, pracht en opsmuk. Hoewel de geestelijke mens zijn lichaam en kleding verantwoord verzorgt, het genot van spijzen niet verboden is en een gezond huwelijksleven door God bedoeld wordt (1 Tim.4:3), is het zijn 'leven' niet. Hij heeft zijn aandacht en interesse op Jezus en diens plan gericht. Hij laat zijn oren niet hangen naar wat 'men' zegt over genieten. Denk alleen maar eens aan de diktatuur van de mode.

Neen, hij zal zich inzetten om de zonde die hem zo lichtelijk omringt in deze wereld - allerlei gewoonten zoals roken en de borrel, de vuile mop en lektuur, de vette buik en de hartstochten - te weerstaan. En dat inzetten begint steeds in zijn eigen hemel, want daar trachten de boze en onreine lustgeesten hun wetteloze en overtrokken zingenot te plaatsen. Bij deze doorgaande strijd tegen die verleiders zal hij tevens aangeleerde verkeerde gewoonten (Ef.2:3a) af gaan leggen en onder de bijstand van heilige Geest het nieuwe levenspatroon van Christus overnemen (Col.3:5,12). Want al wat in de wereld is: de begeerte des vlezes, de begeerte der ogen en een hovaardig leven, is niet uit God, maar uit de wereld. En de wereld gaat voorbij en haar begeren, maar wie de wil van God doet, blijft tot in eeuwigheid (1 Joh.2:16,17).

Innerlijk

Vlees omvat ook een aantal innerlijke zaken van de mens, bv. het denken. Welke levensvisie houdt men er op na? Paulus schrijft dat hij niet in vleselijke wijsheid in deze wereld verkeerd heeft (2 Cor.1:12). Die vleselijke of wereldlijke wijsheid houdt geen rekening met de onzienlijke dingen, maar ziet slechts aan wat voor ogen is (1 Cor.1:19-25 en 2:6-16). Zij is het totaal der meningen, ervaringen en filosofieën van mensen die geen verlicht oog des harten hebben voor het geheimenis Gods.

Vanuit zo'n kortzichtige kijk op het leven komen een houding en gedrag voort die karakteristiek zijn voor de vleselijke christen. Deze houdt zich bezig met het 'hier en nu' alleen: sociaal-maatschappelijke en politieke activiteiten, natuur-en milieuvraagstukken, derde wereldproblematiek, etc. Oorzaken van problemen worden gezocht in omstandigheden of de naaste; oplossingen ervan gerealiseerd met alleen natuurlijke middelen en methoden. Kortom, het tijdelijk en natuurlijk aards bestaan staat centraal en de schatten en mogelijkheden ervan tracht men uit te buiten (bv.1 Tim.6:3-10). Het denken is daar voortdurend mee gevuld. Wordt dat leven verstoord of bedreigd dan komt de nood aan de man. Het geloof, de Heer, de gemeente moet hulp verlenen om zo snel mogelijk de storm te stillen, zodat het leven weer z'n prettig gangetje kan vervolgen (Jac.4:3). Ja, het geloof is een deeltje van dat geheel, dat hoort er toch ook bij. Het speelt echter alleen een rol als hulpverlening voor natuurlijke zaken, verder reikt de behoefte en de inzet niet. Daarbij vormt het een soort verzekering voor het eeuwige leven, zodat dat dus ook ingedekt is.

In het kwade geval kan een dergelijke levenshouding uitgroeien tot een sterke zelfgerichtheid, egoïsme, zelfzucht. Jacobus trekt daar nogal fel tegen ten strijde in zijn brief. Men leze bv. eens Jac.3:13-18; 4:1-10; 5:1-6. Het vraagt niet om een nadere toelichting te konkluderen dat deze gesteldheid niet meer in ons leven en gemeente gevonden mag worden.

Sociaal

Vlees staat eveneens voor een menselijke omgangsvorm die zich laat kenmerken door een nooit aflatend onderling geharrewar. Een breed scala van allerlei conflicten, spanningen, partijschappen, overgevoeligheden, bezwaren, kritiek, geroddel, jaloezie, gefleem en gevele, verdeeldheid en ruzies. Waar deze dingen onder de gemeenteleden voorkomen, vormen ze en ware plaag voor de gemeente en haar leiding. Niets is een grotere aanfluiting voor de wereld dan deze bezoedeling van het vlees. Ook hier wordt de gelovige door gebrek aan geestelijk inzicht en gezindheid danig genekt. Paulus schrijft er diverse malen over en voorgangers - indien ze er tenminste zelf van verschoond blijven - zuchten (Hebr.13:17). Enkele schriftplaatsen zijn dan o.a.:

- * 1Cor.3:1-3: Broeders, ik kon niet tot u spreken als tot geestelijke mensen, maar slechts als tot vleeselijke. want als er onder u twist en nijd is, zijt gij dan niet vleeselijk en leeft gij dan niet als onveranderde mensen?
- * 1Cor.6:1-11 de zaak is voor u reeds geheel verloren als gij tegen elkander rechtszaken hebt.....
- * Gal.5:15:Indien gij echter elkander bijt en vereet, ziet dan toe dat gij niet door elkander verslonden wordt.
- * Gal.5:20 veten, twist, afgunst, uitbarstingen van toorn, zelfzucht, tweedracht, partijschappen, nijd, ...
- * Gal.5:26:Wij moeten niet praalziek zijn, elkander tartend, elkander benijdend.
- * Ef.4:31:Alle bitterheid, gramschap, toorn, getier en gevloek worde uit uw midden gebannen.
- * Col.3:5-11:.....maar thans moet gij dit alles wegdoen: toorn, heftigheid, kwaadaardigheid, laster en vuile taal. Liegt niet meer tegen elkander.....
- * 1Tim.6:3-6:.....een zwak hebben voor geschillen en haarkloverijen, een bron van nijd, twist, lasteringen, kwade vermoedens, en

geharrewar bij mensen die niet helder meer zijn van denken en het spoor der waarheid bijster zijn geraakt.....

- * 2Tim.3:1-9 Tot hen behoren zij, die zich in de huizen indringen en vrouwtjes weten in te palmen, die met zonden beladen zijn en gedreven worden door verlerlei begeerten, die zich te allen tijde laten leren, zonder ooit tot erkentenis der waarheid te kunnen komen.....

Bronnen

Dit is slechts een bloemlezing van al dat fraais. De vleselijke christen bedenkt niet de dingen die boven zijn, maar die op de aarde zijn. Hij bemoeit zich met de naaste die of als een concurrent wordt gezien of als een begripvol klankbord voor geruchten, roddel en insinuaties. Hoe je het hem ook naar zin probeert te maken, het is toch nooit goed genoeg. Er is altijd wel wat aan te merken op de ander, de gemeente, de leiding, de samenkomsten, de leer, de activiteiten. Dit kan bij de één veroorzaakt worden door een domme en kleinzielige eigenwijsheid en bij de ander door een studie van een opleiding voor een hogere plaats in de maatschappij. Men weet het dan beter dan de door God gegeven leiding in de gemeente.

De kennis over het in elkaar zetten van een motor speelt geen rol in de gemeente, maar wel de kennis over leven en dood, ethiek en moraal van ons leven, gedrag en gezindheid, gemeentelinrichting en -leiding, heden en toekomst van de mens. Indien deze steunt of beïnvloed wordt door wat 'buiten Christus' is, dan is de boze aan het werk (Jac.3:15). Voor de geestelijke mens is er slechts één bron waaruit hij zijn kennis en wijsheid put voor de kleine en grote opdrachten van het leven, zowel binnen als buiten de gemeente: Jezus Christus. In Hem zijn al de schatten der wijsheid en kennis verborgen (Col.2:3) en alle dingen hebben hun bestaan in Hem (Col.1:17).

De vleselijke christen heeft andere bronnen en tracht deze - vaak heel subtiel - in de gemeente binnen te brengen: een andere kijk op organisatie, op leiding geven, op liturgie, op muziek, op het ambt, e.d. In de gemeente leidt dat tot verdeeldheid, een langs elkaar

---

heen leven en onderlinge verwijdering. Het vleeselijke en het geestelijke verdragen elkaar niet! Ze vormen een wereld van verschil. Het ene is van beneden en het andere van boven. De eerste uit satan, de laatste uit God (Joh.8:43-47).

De Heer roept ons echter allen op om zĳn weg te gaan, door de hemelen. Om te zijn waar Hij is, boven. Om te bedenken wat boven is. Zullen we dan met elkaar dié weg gaan, als één volk? Eén van hart en ziel? Het zal zijn tot lof Gods heerlijkheid.